Социялістичний Провідник.

Домінiяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партиї Канади.
Адрес секретаря: D. G. McKenzie, Box 1683, Vancouver, B C

Организацийний Комітет Канад. Соц. Демократи Адрес секретаря: R A Rigg, 497, Carlaw Ave. Winnipeg, Man

Центральний Заряд Федерациї У. С. Д. в Канаді. Адрес секретаря Федерациї Р. Кремара і фінансового секр. Й. Сенюка 443, Kinistino Ave. Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Вінніпеґу. Адрес секр. фін. Гр. Шинида 715 Magnus Ave. Winnipeg, Man.
Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Тудар, Box 902, Edmonton, Alta.
Відділ Ф. у. С. Д. в Ванкувері Адрес фін. секр. Г. Вогонос Box 482 Vancouver, B C
Відділ Ф. У. С. Д. в Госмер. Адрес секр. А. Костинюк Box 420 Hosmer, B. C.
Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. М. С. Фербей, Hillcrest Alta.
Відділ Ф. У. С Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. М Фербей Box 850, Nanaimo, B. C.
Відділ Ф. У. С. Д. в Ліля Адрес секр. фін. И. Пантелюк, Box 44, Lille, Alta.
Відділ Ф. У. С. Д. в Лянук адрес: П. Тересьо Lanuke, Alta.
Відділ Ф. У. С. Д. в Ледбрідж Адрес секр. Д. Воростек Box 552. Lethdridge Alta.
Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес Box 79. Coleman Alta.
Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. С. Гриців Cardff, Alta.
Відділ Ф. У. С. . в Східнім Селкірк Адрес секр. фін. О. Вирозуб East Selkirk, Man
Відділ Ф. У. С. Д. Блеймор Адрес секр. фін. М. Люк Blairmore, Alta
Від. Ф. У.С. Д. в Кенмор Адр. Box.274. Canmore. Alta

Російска народність в Галичині.

Як доносить „Прикарпатска Русь" узнав сего року сенат львівского університету істнованє російскої народности в Галичині і позволив на виповнюванє карт впису словами „[illegible]". Цікаво, що той сам сенат не хоче узнати жидівскої народности і всі Жиди мусять вписувати ся як Поляки.

Самовбійство Монаха.

В монастири, належачім до Александро Невскої Лаври, положенім на противнім березі Неви в Петербурзі, отроїв ся монах Тимотей Сирцев разом зі своєю любою Теклею Фйодоровою. Перед доконанем самовбійства обоє весело бавили ся в одній з монастирских келій.

Земля їм пером... Нехотіли довше ошукувати Бога і людий...

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ М. КУЦІНСЬКОГО
532 Kinistino Ave. EDMONTON
ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ
орган української социял-демократиї В Галичині
Виходить що тижня.
Передплата 2 дол. на рік
Адреса: Земля і Воля ул. Собіского ч. 3
Lemberg, Austria

РОБОЧИЙ НАРОД
орган укр. соц. демокр. в Канаді і Злучених Державах.
Виходить 3 рази в місяць
Передплата $ 1.50 на рік
Адреса: Robotchyj Narod P.O.Box 3542. St. B. WINNIPEG, MAN.

WESTERN CLARION
Виходить що тижня.
Предплата $1 річно.
Адрес: Western Clarion 165 Hastings St Vancouver B. C.

Конституциї Федерациї продають ся по 25 центів в Секретарияті Ф. У. С.
EDMONTON ALTA KINISTINO AVE
443.

ДРУКАРНЯ „НОВОЇ ГРОМАДИ"

Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в українській, польській, англійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини гонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі поручені єї роботи точно, скоро і по умірковнаних цінах.
Адрес: NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE. EDMONTON, ALTA PHONE 4613

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕНИЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ

ПОЗІР! ПОЗІР!
Поручаю ласкавій увазі ваної публики свою знамениту торговлю мішаних товарів.
У мене можна дістати смачні і тані обіди.
Для приїздних вигідний і спокійний нічліг!
Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю радою даю совісті інформациї Не забудьте при нагоді скористати!
W. FERBY
1134 KINISTNO
EDMONTON ALBERTA

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ
На фарми і мійскі реальности
BOYLE PARLEE CO
АДВОКАТИ НОТАРІ
Gariepy Block
EDMONTON ALTA
Phone 1135

У всіх справах організацийних - належить удавати ся на адресу Секретаря Федерациї; R. KREMAR. Kinistino Ave 443, Edmonton Alta.

ШИРІТЬ НОВУ ГРОМАДУ! ПЕРЕДАВАЙТЕ ЄЇ З РУК ДО РУК ВІД ХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

EDMONTON EDMONTON
EDMONTON!
ALBERTA REAL ESTATE CO
ОДИНОКА
Руска Канцелярия
ПРОДАЄМО ШІФКАРТИ НА ВСІ ЛІНИЇ
АСЕКУРУЄМО ВІД ОГНЮ І НА ЖИТЄ

Позичаємо гроші на фарми і доми в місті на 8 % процент.
Подаємо всякі поради правні. Говоримо по Руски! Хто має на продаж лоти доми або фарми, просимо прислати нам докладний опис, подати ціну і услівя сплати. Ручимо за скоро, точне і совісне полагодже повірених нам справ.
G. Krikewsky & P. Rudyk.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
ALBERTA REAL ESTATE CO.
EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 536

Фарма на продаж!
Товнишіп 56. Рейч 17, Секция 32 - східно пол. кводер, за готівку продам за $1000 на виплат $1200, з того 800, cash, а 400, до року на 8 процент. На фармі дім з двома коматами, дві стайні, курник, і студня.
До желізниці 12 миль. Стация Chipman, 25 акрів зорано. Більше як пів обгороджено. фарма рівна як стіл, Земля найліпша в Альберті. Пишіть, Нова Громада 443 Kinistino ave Edmonton Alta

Роботи!
Як хочете доброї роботи і доброї плати, то звертайтесь до Capital Employment Office 894 Перша улиця Едмонтон.

SHORT, CROSS, BIGGAR&COWAN,
Вп. П. П. Шорт, К. С. Гон. С. В. Крос; О. М. Біггар; Гектор Кован, адвокати, солiцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку Merchant Bank. Вироблють грошові пожички.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127. Jasper ave, Phone 1250 Edmonton W.O.Viggar, manager

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton
Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим інше бюро в місті.

Карло Маркс.

(Продовжене)

Енґельс, котрий перший виразно і ясно означив, що належить розуміти під „ матеріялістичним пониманем історії " пише про се так:

Одним з найважнійших відкрить, з яким є звязане імя Маркса, є єго розуміне всесьвітної історії. Перед Марксом розуміне історії було оперте на ідеї, що послідною причиною всіх історичних перемін є зміни ідей самих людий і що зі всіх історичних перемін найважнійшими є зміни політичні, котрі нібито правлять цілою істориєю. Але ніхто не питав звідки брались ті нові ідеї у людей, і які були причини тих політичних перемін. Доперва в найновійшій школі француских, а по части і в англійских історикiв зачинає здобувати собі признане думка, що найменше від Середних Віків головною пружиною в історичнім розвою Европи була борба межи витворюючою ся буржуазиєю а февдальною шляхтою о суспільну і політичну зверхність (супремацию.) Маркс виказав, що ціла дотеперішна істория була істориєю боротьби клас, що всі ті безчисленні і завилі політичні боротьби були виключно боротьбами поміж ріжними суспільними класами о социяльну і політичну супремацию. Старша пануюча кляса, боролась о дальше задержане тої супремациї, а нова вибиваюча ся кляса о здобуте єї для себе.

Яким же чином такі кляси повстають і істнують? Через натиск тих матеріяльних і фізикальних відносин серед котрих дана суспільність даних часів витворює і вимінює свої средства до житя. Панованє февдалізму в середних віках операло ся на вистарчаючім тоді провадженю малих рільничих громад, котрі витворювали майже все, що їм було потрібно, а котрі заспакали опіки від тоєшної шляхти. Коли повстали міста, а в них відрубна галузь індустриї а заразом коли торговля ограничена спершу на вузкий льокальний ринок, почала розвиватись в всесьвітну, тоді починаєсь борба міского населеня зі шляхтою і богате міщаньство здобуває в протягу середних віків доступ до февдальної управи як упривілеґіована кляса.

Через відкрите нових країв поза Европою в половині пятнайцятого столітя отвирає ся для буржуазиї далеко ширший ринок для єї торговлї а заразом повстає новий товчок до що раз сильнійшої індустриї. Ручну роботу замінено в переважній части найважнійших підприємств продукциєю зближеною до фабричної, котра розвинулась в наслідок винаходів послідного століття а особливо по винайденю парової машини в нинішну могучу велику індустрию. Ся індустрия вплинула на торговлю, в той спосіб, що вигнала ручну продукцию з подальші не доступні краіни, а в промислових краях сотворила нові средства комунікациї, парові машини, желізниці, електричні телеграфи.

В наслідок того буржуазия скупляла в своїх руках щораз більше богацтва і суспільної сили, хотяй еще через довгий час була виключена від політичної власти, що полишилась на дальше в руках шляхти і коронованої нею монархії. Але на певнім ступени розвою, — як примiром в Франциї по великій революциї — буржуазия здобуває і політичну власть і тепер стає правлячою клясою в противлежности до пролетарияту і дрібного рільника. Коли дивити з тої точки, то легко можна пояснити всі історичні подиї на підставі знаних економічних відносин даної суспільности в данім часі, а на жаль заводові історики сю сторону історії цілковито занедбують. Аж отсе в дуже послідний спосіб вияснено поняти і ідеї даного історичного періоду економічними відносинами істнованя підчас тогож самого періоду і социяльними і політичними відносинами зависимими від економічних чинників. В той спосіб поставлено історию пораз перший на реальних основах. Неоспоримий факт, що чоловік нім може бороти ся о верховодство і посьвячувати ся політиці, релігії і фільософії мусить передовсім їсти, пити, мати дах над головою і одіне, а щоби то все мати, мусить працювати. ся ясна правда держана довго в тіни, аж тепер здобула собі в історії признане.

(Дальше буде)

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав:
На цілий рік 2 доляри.
На пів року: 1 доляр.
Для Европи:
В Австриї: 10 корон.
В Росиї: 5 рублів.
В Німеччині: 10 марок.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
Nowa Hromada
EDMONTON ALTA.
KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА

NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА
Центральний орган Федерациї українскої Социял-демократиї виходить що тижня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.
Редактор Роман Кремар.
Адрес:
NOWA HROMADA
EDMONTON ALTA
KINISTINO AVE. 443
SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR
Phone 4613

РІК I. Ч. 9. 14. ЦЬВІТНЯ, 1911 EDMONTON APRIL 14, 1911 VOL.I. No. 9

ВІДОЗВА

ЦЕНТРАЛЬНОГО ЗАРЯДУ ФЕДЕРАЦИЇ У. С. Д.

Товариші!

Австрийский парлямент зістав розвязаний дня 5 цьвітня а рівночасно зістали розписані нові вибори.

Розвязане парляменту наступило несподівано, щоби заскочити робітничу клясу неприготованою!

Австрийска буржуазия, що завдяки оцем дивилась на 90 социялістичних мандатів в парламенті, вживає тепер мілiони на виборчі роботи і шахрайства, щоби лиш не допустити социялістичних послів до парляменту.

Наші товариші в Галичині, що під час минувших виборів скріпили социялістичну силу в Австрийскім парляменті вибором двох українских социялістів, тов. Вітика і тов. Остапчука, тепер до виборів не приготовані. У них кипить вже виборча борба і не час їм вже думати про виборчий фонд.

Товариші! Коли ми стоячи одалік від тої борби не можемо чинно помочи нашим товаришам, то даймо їм поміч таку яку можемо, спроможім їх грішми.

Товариші! Збирайте жертви на виборчий фонд для наших товаришів в Галичині, не даймо упасти нашим товаришам в тій нерівній борбі.

Жертви просимо присилати на адресу „Нової Громади" або фінансового секретаря т. Й. Сенюка. 443. Kinistino Ave. Edmonton Alta.

Всі жертви будуть поквітовані в Новій Громаді і безпроволочно відіслані до Екзекутиви української Социял-Демократиї в Галичині.

Едмонтон дня 12 цьвітня 1911

За Центральний Заряд Ф. У. С. Д.

Роман Кремар. Йосиф Сенюк. Іван Гумен. Олекса Крайківский. Іван Бойчук.

Купуйте Конституциї Федерациї!

Обовязком кождого товариша обзнакомитись з конституциями організациї до котрої належить!

Конституциї продають ся по 25ц. за примірник. Гроші на конституциї належить посилати на руки фінансового секретаря т. Йосифа Сенюка 443. Kinistino ave. Edmonton Alta.

ДО ВІДОМОСТИ ВСІХ ВІДДІЛІВ ФЕДЕРАЦИЇ У.С.Д. В КАНАДІ.

Дня 1. мая 1911р. відбуде ся в Едмонтоні II Зїзд Федерациї У.С.Д. в Канаді.

Порядок дневний.

1. Уконституоване ся Зїзду.
2. Партийний Суд над Кремаром Кратом і Сточишеним
3. Справоздане Центрального Заряду Ф.У.С.Д.
4. Вибір комісий.
5. Справоздане з фонду Січиньского.
6. Остаточне усунене непорозумінь в внутрі Федерациї і справа відносин до К.С.Д. і С.П.К.
7. Справа Нової Громади і Робучого Народа.
8. Справа назви Українскої Заграничної Ліги (чи тов. ім. М. Січиньского) і докінчене статутів товариства.
9. Справа асекурацийного товариства.
10. Заводові організациї.
11. Проєкт мінімальної програми.
12. Проєкт аграрної програми для Канади.
13. Вибір Центрального Заряду Федерациї.

По имели організацийного статута має кождий Відділ право вислати на Зїзд одного делегата на кождих своїх дійсних 30 членів.

Роман Кремар
секретар Федерациї

Малпи А Люди

Громада малпів зібрала ся одного дня аби полагодити непорозуміня, які зайшли між ними що до людий і зьвірят.

Я якось переходив туди і був дуже цікавий чути що они таке будуть говорити. Они запросили мене між себе, та попросили сісти між старих кревних, та казали бути так як дома. Я звернув ся до одної малпи: „ Я бачу що тут є якась помилка, вияснн мені коли можеш — чи ти маєш мене за малпу, чи ти думаєш, що ти є чоловік?"

— Мій приятелю, так як оно нам виглядає, нема жадної помилки, се питане піднесли ви самі, люди, люди яких ви називаєте ученими. І нині ми зібрали ся аби обговорити справу; так слухай що ми будемо говорити і не будь таким сердитим.

Я сів і мушу признати ся що мені було троха неприємно, як я чув що ті малпи говорили про карєру чоловіка. І то, що я бачив і чув, що они говорили я скажу віршом або прозою, але чи то буде віршом або прозою я все одно скажу лиш вірну правду. Як буде дещо образливого то не винуйте мене. Найлучше завше казати правду не зважаючи на кого оно чіпеть ся — не потребуєш убирати шапку дурно пока не бачиш що пасує. Здаєсь що всі малпи чули о славнім доказі Дарвіна, що теперішна раса людий се потомки колишних їх пра-пра родичів. Они вислали делегатів аби сї довідали ся дещо більше про ту расу. Делегата відкрили малу подібність — в лици. Одна малпа встала і розказала що она довідала ся про людий. Як ви хочете той перекажу вам єї бесіду.

Каже она: „Я подорожувала вздовж і поперек, виділа мудрих і дурних; я виділа їх в школах; я виділа як они пють, клянуть, бють ся і видирають очи оден другому. Я чула як они говорили найбільші брехні а називали їх сьвятою правдою. Я виділа як они робили тисячі так дурних річий, що аж не мож сказати, а однак они мають себе за таких мудрих як Соломон. Та і сам Соломон робив богато дурних річий, але тому що він був королем то люди назвали єго мудрим. Король. хотяй би і уродив ся дурним або був дурний як осел, то все знайде покірних овечок між робітниками. Робітник буде за там аби знести утиск а мимо того буде колінкувати і гнутись перед королем, бо він носить корону. Они мозолять ся і прірють від ранку до вечера, і так до гробової дошки, аби нагодувати трутів, які мають їх за своїх невільників. "

Потім говорила друга малпа:

„Коли Дарвін не мили ся то не потребуєте бути горді з того, що люди були колись малпами — они роблять як осли. що, так як і робітники, двигають тягарі ціле своє житє.

Зневірена правлінем королів і їх пікчемних слуг я зайшла до вільної Америки, де правлять вільні горожани; де Свкі Булл проливав свою кров, щоби увільнити ся від королів. Там я побачила що їх вироділими синами правлять злодії і трости.

Де королі і галапаси почнуть війну між собою щоб полагодити свої суперечки то робітник біжить туди і бореть як звір. Тоді галапаси заберуть золото а дурні олово і тоді они стріляють оден другого аж поки половина дурнів не ляже трупом; друга половина піде до роботи і будуть працювати як невільники, щоби помочи сплатити затягнені воєнні довги а тоді умерти жебраками. Коли робітники на полю битви боролись відважно і завзято, то злодії з Wall Street у як чорти в неклі бавили ся золотом. Ті люди вихвалюють ся їх релігією і вільною школою, але як би ми малпи робили так як они роблять, то они називали би нас дурними; я сама сказала би так а навіть закрила би свое лице. Колиби ми мали так робити як люди роблять то я відреклаби ся своєї раси. Мені як хтось говорив що ті люди виробляють і я сама тому ніколи не вірила би, але я сама переконала ся, що оно так є.

Они прядуть і ткають і виробляють красні річи для нероби, трутів; они орють, сіють, жнуть і косять а дістають наймешьшу частку. А коли наповнять землю богацтвом так що уже нема місця на більше, тоді трути заберуть усе, зложать і тримають в магазинах; робітник стане витріщати очи і лементує, а се тому, що наробили богато і тому мусять голодувати і гинути. А ті, що ані мозолять ся, ані не прядуть, мають досить а навіть мають що зложити; они, здаєсь, приписують собі повне право до овочів праці других людий. Де я не була то нігде не виділа аби робітники тримали ся разом, а все правлять ними галапаси. Ми малпи не так як ті дикі люди; коли всевишний дасть нам досить овочів то ми не кричимо, що се тяжкий час, а ті люди як наробить всего досить то кричать що біда, настали тяжкі часи. Ми працюємо, як личить нам малпам, і наповняємо наші мага-

ЗАЯВА

В СПРАВІ ЗЇЗДУ Ф.У.С.Д.

Центральний Заряд Ф. У. С. Д. повідомляє всї Віддїли Ф. У. С. Д. що за Зїздом на день 1. мая заявилась більшість членів Центрального Заряду і більше як трета часть Віддїлів Федерациї. Зїзд зістав про те скликаний згідно з організацийним статутом Ф. У. С. Д. і відбуде ся невідклично дня 1-го мая в Едмонтонї. Центральний Заряд бере на себе повну одвічальність за скликанє Зїзду на 1. мая і взиває всїх товаришів і Віддїли, щоби сповнили свій обовязок і не позволили через дальше відкладанє Зїзду на дальше ширенє кириції. Хто є против Зїзду, той є за дальшим ширенем кириції, а такого мусить Центральний Заряд уважати зрадником робітничої справи.

Товариші робітники! Сповніт свій обовязок!

За Центральний Заряд Ф. У. С. Д.
Роман Кремар
Секретер Федерациї.

Заступниками „Нової Громади" управненими до збирання передплати і ширіня є слїдуючі Товариші:
Гіллкрест т. С. Сандуляк.
Госмер т. Іван Козак.
К...ман т. Василь Скоройко.
Летбрідж т. Третфуял.
Кенмор т. Н. Д. Ткачук.
Ланук т. Н. [illegible]

Розвязанє австрійского парляменту. Дня 5 цьвітня зістав розвязаний австрийский парлямент, і сейчас зістали розписані нові вибори. Розвязанє мало наступити в наслїдок обструкциї ческих послів в справі буджету военної фльоти. Правительство зажадало на фльоту на найблизші 4 роки квоту 625 мілїонів корон, а що такої суми неможна стягнути з податків, то Австрія мусїлаби затягнути нову позичку.

Нові вибори так само як несподївані будуть дуже завзяті і принесуть з певностию еще більше несподїванок.

Получене моря Балтицкого з Чорним. Росия задумує будувати тепер великаньский канал, котрий би лучив море Чорне з морем Балтицким. Як звісно на підставі міжнародних договорів не має права російска военна фльота на Чорнім мори перепливати через Дарданельский пролив, що дїлить Европу від Малої Азиї.

Тепер коли би побудовано такий канал буде могла російска Черноморска Фльота перепливати на Балтицке море і на відворот.

При будові сего каналу мають бути використані русла рік Днїпра і Двини.

Думки соціялїста

Хто думає, що соціялїстичний лад буде таким пристим раєм для неробів, де їж, пий а нїчо не роби і нікого не бій ся, той не є соціялїстом.

Хто думає, що соціялізм настане за 24 години, за місяць, рік, чи два, як якесь чудо, колиби лиш врізати дотеперішних богачів або відобрати їм маєтки, той не є соціялїстом.

Хто думає, що соціялїсти хочуть завести на сьвітї таку рівність що як хто за довгий, то єго втяти, хто за короткий, то єго натягнути, то є, хто думає що соціялїсти хочуть завести безвзглядну рівність щоби і той що робить, і той що не робить, хто робить тяжку і хто губить легку роботу і розумний і дурний, діставав рівну пайку, той не є соціялїстом.

Соціялізм, се наука, розумного пляннового порядкования державою і суспільною господаркою.

Соціялізм се наука котра учить як люди повинни найпрактичнїйше уладити ся, щоби людська праця видавала як найбільше продуктів для заспокоєня потреб кождого.

Соціялїстом нїхто не родить ся — соціялїзму треба учити ся.

Капіталїстом може бути і туман з мішком золота, — соціялїст мусить мати ясну голову.

Переслїдуванє соціялїстичного руху в Румунії.

Щораз поступовійшим займає ся тепер неслуханим надужитєм, якого допустило ся румуньске правительство на особі тов. Раковского, одного з проводирів соціялїстів в Румунії. За те, що тов. Раковский ширить соціялїстичну науку серед румуньского пролетаріяту, правительство виганяло його з краю, не зважаючи на се, що він є румуньским горожанином! Тов. Раковского, який брав чинну участь в останніх виборах, відставили румунскі жандарми до болгарскої границї, алеж тут гранична сторожа не хотїла його впустити на болгарску землю бо він є румуньский горожанин. А коли тов. Раковский пофнув ся на румуньску землю, румунскі жандарми звернули против нього свої багнети. Вивіщи на зарядженє висших властий всадили його на корабель і вписали так, що не знати, де тепер обертає ся. Пять робітників, які внесли письменний протест до президента міністрів против вигнаня тов. Раковского, арештовано. Також арештовано вдовката тов. Д-ра Раковского, який хотів відвести тов. Раковского.

Zacafegas, Мех. 9. цьвітня. Нині рано о 8 годині напав віддїл повстанців під проводом Люї Мойе і замкнув єго до окола. Повстанням іде на поміч сильний віддїл війска і коли прийде на час, повстанцї напевно здобудуть місто.

Мексиканьска революция.

Мехікалї Мех. 9 цьвітня. Генерал Стенлї Вілямсон напав вчера з 80 повстанцями на цїлий батальон федерацийних війск в числї 800 мужа. Підчас битви Вілямсон зістав смертельно ранений і дістав ся до неволї умер нині в війсковім шпитали.

Коли мексиканьскому командантови сказано, що се лиш така горстка людий напала на цїлий батальон, не хотїв в се вірити, і сказав, що він думав, що під командою Вілямсона є що найменьше 200 людий.

San Rafael Mex. 7 цьвітня. Коло Сен Рафаел удало ся повстанцям втягнути в засїдку федерацийні війска і їх побити. 200 Індиян з племени Ябуїн станули до борби по сторонї повстанців. Мексиканьскі часописи доносять, що ані повстанцї ані федерацийні війска, не мають жадних шпитальних урядженнь ані лікарів. Ранені зїстають там де впали в битві і або гинуть в муках страшною смертию або мусять ся ратувати о власних силах.

Scranton Pa. 7 цьвітня. 60 майнерів, котрим огонь в майнї коло Throop загородив дорогу до виходу всї згинули. Дотепер витягнено 20 трупів, решта еще добувають.

Англїйскі часописи подають лиш імена убитих Англїйців (7) а решта кажуть були самі „foreigners".

„Культурність" англїйских гандлесів видно на кождім кроцї.

Французка преса. Чотири паріскі дневники „Petit Journal" „Petit Parisien". „Matin" і „Journal" розходять ся в 4 мілїонах примірників. Petit Parisien має оден мілїон 600 тисяч передплатників, а Petit Journal оден мілїон 200 тисяч. Обі сї газети виходять нераз і по сім разів денно! Відповідним до числа передплатників є також розмір бюр редакцийних і друкарні. Бюра „Petit Journal" займають поверхню 5000 квадратових метрів, а друкарня має 12 лінотайпів і 24 величезних ротацийних машин. Почта приносить денно 2.000—3.000 листів. В редакциї і адмінїстрациї працює 800 осіб 15 інспекторів і 20.000 розвозників.

Так виглядає нині буржуазна преса, і не диво що її вплив на робітничі класи еще такий великий.

Якже назвати в порівнаню з там роботу людий, що мають чоло называти себе „соціял-демократами" в кричать касувати Нову Громаду?

Виправа до горль ріки Mackenzie.

На другий тиждень вибирає ся в Едмонтону на північ партия проспекторів під проводом А. Mc Crae-а щоби шукати золота в підбігунових околицях.

D. McCrae має довголітний досьвід, бо як майнер працював в Келіфорниї, Кльондайк і Мексику. Минувшого лїта провів кілька місяців над рікою Мекензі і твердить, що там знаходять ся богаті поклади золота, срібла, міди і иньших вартістних мінералів.

лиш; кожда мала дїтче, що заробила і не просить о більше. У людий цїлком інакше. Они рабують оден другого. Кождий враже, що лиш удасть ся і брат рабує брата, а тоді они йдуть до церкви і молять бога о прощене та благають а як ні, боже, то дай нам золота — обмемо его в заміну".

Я чув, що я не повинен був бути там, в такій компаниї, але, знаючи що они казали правду, менї було якось нїяково.

Потім разом закінчили мітінг а я облишив ся аби пригадати собі, що я чув про людий. Тепер мої други, моя історія кінчить ся; ся мораль відповідає дійсности.

Хай робітники єднають ся і визволять людство! Єдність — одинокий спосіб до визволу, спосіб — яким згладить ся трутїв робочого люду з лиця землї, — їх сьвіт не потребує. Скиньте кайдани, які вас гнетуть і станьте сьміло як люди. Коли часом піткнете ся на своїй дорозї то нїчо, знов піднесетесь. Коли, ми всї зєднаємо ся, аби визволити робочу клясу з капіталїстичних пут то тодї радісний клич рознесесь і огорне вільний і веселий народ.

Pittsburg Leader.

З англїйскої поеми переложив.

Іван Савків.

СУДОВА РОЗПРАВА ПРОТИ 101 УКРАЇНЬСКИХ СТУДЕНТІВ

Дотепер переслухано 18 доводових свідків, то є тих свідків, котрих покликав прокуратор на ствердженє події дня 1 липня м. р. на університеті, як се подано в акті обжалованя. (Се: пару університетських професорів, пару польских студентів і оден українский студент, університетська служба, пару поліцаїв і оден комісар поліциї. Всї вони з виїмком українского студента Вол. Бритьна, зізнають так, як сказано в акті обжалованя. Але цікаве тут то, що всї майже вони зізнають тепер при розправі, від присягою, дещо інакше, як зізнавали в часї слїдства. В слїдстві зізнавали більше обтяжуючо для обжалованих, а тепер, то або дечому заперечують, щоб щось було так, як перше зізнавали, або дещо не бачили або не чули, хоч перше в слїдстві зізнавали, що і бачили і чули; але загалом беручи, зізнають так як подано в акті обжалованя. Хоч ті сьвідки тепер при розправі зізнають в дечім відмінно як в слїдстві, то предсїдатель не робить з сього правного ужитку, то є — не віддає їх слїдчому судї, щоби перевів з ними слїдство за фальшиві зізнаня, як сього домагають ся оборонцї обжалованих. Але коли українский студент Британ, покликаний прокуратором на сьвідка доводового, зізнав, що не чув, щоби обжалований студ. Залїзняк взивав українських студентів на віру, яке відбуло ся 1-го липня м. р. в університеті, щоби вони йшли до викладових саль і не допускали до викладів, то предсїдатель трибуналу віддав його сейчас слїдчому судї, щоби перевів над ним слїдство за кривоприсягу, бо сей сьвідок перше, в слїдстві, мав сказати, що обжалований Залїзняк власне взивав до сього студентів. І хоч Британ заявив, що він так в слїдстві не зізнавав і видно в протоколі мильно зістали вписані його зізнаня, то се нїчо не помогло і його відставлено до вязницї і віддано слїдчому судї.

Також усуває предсїдатель много питань оборонців, які вони ставлять тим доводовим сьвідкам, щоби виказати суперечности в їх зізнаних, а коли оборонцї протестують проти того, то трибунал накладає на них за се грошеві кари. Дотепер наложено вже на оборонців аж 700 корон кари. Се вивело оборонців з терпцю і д-р Окуневський, який є послом до парляменту, вніс в парляментї, в імени оборони інтерпеляцию до мінїстра справедливости, в якій закинув предсїдателеви трибуналу сторонничість в веденю розправи, безвзглядне накладанє на оборонців кар і взиває мінїстра, щоб він в се вглянув і постарав ся, щоби розправу ведено безсторонно.

Лиха доля пролетаріяту.

Дуже велика сила народу іде з Галичини до Прус. Денно 500, 600 і більше душ. Наш народ іде за зарібками в сьвіт за очи. А іде не добровільно — жене єго з краю нужда і голод, жмуть тягарі, які на него накладає правительство при помочи буржуазних послів, до яких належать і українські. Пролетаріят і „середні" селяни шукають хлїба за границею, та й тут ледви чи знайдуть єго, а як знайдуть, то ледви можуть з него самі вижити. А що з родиною, яка лишила ся? За продасть ся вона в неволю панам і гине в тій неволі!

Кенмор, Альта. Наш кенморский Віддїл Ф. У. С. Д. складаючий ся з 29 членів ухвалив на бізнесовім мітінгові, що другий Зїзд Ф. У. С. Д. конечно потрібний і то як найскорше, щоби усунути сї всї непорозуміня котрі тепер мають місце в Федорациї. З тої причини Кенморский Віддїл Ф. У. С. Д. годить ся і попирає Зїзд на 1 мая в Едмонтонї. Делегата, котрий було репрезентувати наш Віддїл на Зїздї, вже вибрано.

Н. Д. Ткачук.

Папа і мода.

Великі пані, які не мають нїчого іншого до роботи, як лише гарно вбратися, видумали собі модні сукні, подібні до мужеских штанів. Та нехай вбирають ся в штани, коли їм се до лиця — і що се кого обходить? Але найшли ся люди, які в жіночих штанах доглянулись... ересі. І так орган „сьвятого отця", „Osservatore Romano", пише, що папа остро виступив против нової моди, бо вона має нїби то причиняти ся до нищеня моральности серед жінок. Жінки в таких одягах не мають мати вступу до католицких церков... Сьмішно стає чоловікови, коли читає такі річи. І подумати, що ще в XX столїтю щось подібного католицкій церкві прийшло на гадку!

Вінніпег 12. цьвітня. Німецка євангелицка церков порішила злучитись з Канадійскою Методистскою церквою.

Німецкі євангелики мають на Заходї своїх 12 церков.

Соціалїст мейором міста Калїфорниї.

Перший раз в історії Калїфорниї вибрано соціалїста мейором. В місті Berckeley зістав вибраний мейором т. F. S. Wilson, отримавши 2750 голосів, єго противник Hodghead дістав лиш 2466 голосів.

Сї вибори сьвідчать найлїпше як скоро зростає соціялїстичний рух в Злучених Державах.

Срібне озеро.

В мексиканьских Горах стейту Vera Kruz відкрито ртутне озеро (живого срібла), що занимає поверх 3 акри поверхні а є глубоке на 3 до 15 метрів. Вартість ртути обчисляють на мілїони долярів. Се озеро, о якім Індіяни знали вже від давна, лежить в волоступних горах, єго поверхня в части покрита камінєм. Імовірно ртуть сего озера відлилася з руд під впливом вулканічних рухів.

Нагорода за шпіонажу.

Львівскому шпіонови Мончаловскому, синови сумної памяти Мончаловского редактора Страхопуда, надало російске правительство високу урядову посаду в Холмщині, вписавши его перше на лїсту „істинно руских" горожан. По цїлім сьвітї шпіонів цурають ся і плюють їм в очи, а в Росиї надають їм урядові посади.

Німецкий парлямент відкинув значною більшостию голосів внесене соціялістичних послів, щоби взивати правительство до сей часової акциї в цїли міжнародного ограничення зброєнь і знесеня права здобичі на мори в часі війни. Принято лиш внесене, в котрім взиває ся канцлера, щоби оголосив готовість до підняття переговорів з иньшими державами в цїли взаїмного і рівночасного ограниченя зброєнь.

Новий тунель в Альпах.

Сего року скінчено оден з найбільших тунелів на сьвітї через гору Летш в Альпах. Робота коло тунелю коштувала 100 тисяч корон, а будовано єго через 5 і пів року. Сей тунель є довгий на девять миль і має два тори.

Страшний вихор Торнадо в Стейтах.

Канзас, Мо. 13 цьвітня. Торнадо котрий шалів вчера по полудни і цїлу ніч в Missouri, Oklahoma, Kansas i Arkansas убив 25 осіб а більше як 100 покалічив і потовк. Шкода виносить мілїони долярів. Звісно що в одній місцевости вихор забрав понад 20 домів і понеє їх сьвітами. Мілїони дерев поломано. Стовпи телєграфічні і телефонічні зметені на цїлій лінії. Декуди повириваті рельї і пороги з треки. Рух телеграфічний і телефонічний перерваний.

Коло Топеки розніс вихор 60 будинків.

St. Louis. 13 цьвітня. Сегонічна буря вкинула в ріку Міссісипі 8 поверховий елєвейтор вартости 700 тисяч долярів. В містї згинуло трое людий.

Big Heart, Ok. 13 цьвітня. Буря убила в містї 8 людий і ушкодила всї будинки. Трета часть будинків зруйнована. Ь Гінведа вихор завалив шкільний будинок і убив 8 лїтного хлопця.

Як є то є, але ту в Канадї бодай таких вихрів не маємо.

Ищу новоприбувших товаришей. 1.) Сергія Карпенко, 2.) Ивана Н. Карпенко 3.) Стефана Лещукъ. Кому извѣстно за нѣхъ то прошу обяснить.
Karl Kolinsky
c. o. Nova Hromada
443, Kinistino Ave.,
Edmonton, Alta.

Ищемо товаща Евстахія Гермонюкъ, Кієвской губерн. Проживал въ Свифтъ Куррентъ Саск.
Филипп Чачкало.
1088 Kinistino Ave.,
Edmonton Alta.

Центральний Заряд Ф. У. С. Д. зістав дотепер повідомлений о виборі слїдуючих делегатів на Зїзд: Гіллкрест т. М. С. Фербей, Карліф т. В. Грицїв, Кенмор т. Н. Д. Ткачук. Ланук т. Василь Гумен. Едмонтон рівнож вибрав трох делегатів. Крім сих заповідо еще богато иньших товаришів з ріжних Віддїлів свій приїзд на Зїзд.

Видавець одного з Паризких ілюстрованих тижневників відфотографував іспаньского короля Альфонса як раз в хвилї, коли той злазив зі свого автомобіля, щоби „відвідати" одну з гарних паризких танечниць. А власне від той час іспаньскі ґазети писали що король перебуває в своїй палатї в Мадриті і займає ся державними справами... Коли фотографія появилась в журналї, заявила поліция що то не король, а подібний до него офіцир М. Лямі. Але коли видавець журналу почав шукати за тим „Лямі" і запитав за ним на поліциї, то єму сказали, що Лямі вже виїхав з Парижа на військові вправи...

Король Альфонс повинен тепер поквасувати всї апарати фотографічні.

Страйк майнерів в полудневій Альберті триває дальше. Майнери поводять ся зівсім спокійно і не дають жадної причини урядови вмішати ся в їх справу з компаниями. Та се дуже не подобає ся компаниям, они хотять конечно спровокувати майнерів, щоби мати нагоду вмішатись урядови. Завдяки заходам компаній освідчив мінїстер King в парляменті в Отаві, що уряд вмішає ся в ту справу, як тілько одна сторона сего зажадає. Очевидно, що всї компаниї є за тим, щоби уряд наполохав трохи майнерів. Та се мабуть не вдасть ся...

Agua Prista, Mex. 13. цьвітня. Повстанцї заатакували місто Аґуа Прієта і ту ведесь тепер завзята борба. Двох Американців котрі з близької границї приглядались битві застрілено. Федерацийні війска приперті до границї хотїли втікати до стейтів, але ту не пустила їх американьска кавалерия. Федерацийні війска видачю, що не могуть удержатись висадили в воздух магазин з порохом і динамітом, не хотячи віддати єго повстанцям в руки.

Рим 10. цьвітня. Дало ся ту відчути нині два сильні потрясеня землї. В містї запанував великий переполох. Доносять також, що рівночасно обявилось землетрясене в околици Мессини зруйнованої недовно в наслідок землетрясеня.

Переливанє крови.

Іван Виснер в Чікаго, робітник при трамваю, згодив ся добровільно пожичити своєму товаришови Фанзонови, 2 кварти крови без жадної заплати. Операция тревала дві години. За помочію шкляної рурки сполучено жили обох сих людий і впущено Фанзонови 2 кварти здорової крови.

Фанзон терпів на недокровність і грозила єму певна смерть, а тепер буде жити. А Виснер тїшить ся, що міг чоловікови уратувати житє.

Манїфесту Федерациї розійшлось до тепер кілька тисяч примірників по цїлій Америцї. Лишилось еще до розіслання около півтора тисяч примірників. Сподїємось, що товариші в короткім часї вакупять і розішлють решту. Сотка продає ся по 2 долари. Оден примірник коштує 5 центів. Гроші на манїфест належить посилати на руки фін. секретаря Федерациї т. Й. Сенюка 443, Kinistino Ave.
Edmonton, Alta.

Кошт утриманя житя зростає з кожним днем. Одинок зарібна плата не зростає рівномірно з дорожнечою. Край є переповнений паперовим грошем. Се средство вміщ що розтратить на вартости. Хоч робітник може дістати висшу плату, то однак коли він уміє думати, то скоро побачить, що за свою паперову оплатню не дістане більше товарів, як діставав за свою попередну низшу паперову платню.

Бойкот корчми. Дня 15 лютого заведено в Іванчанах збаражского пов. бойкот корчми. Появили ся плакати, в яких загрожено кождому, хто піде до корчми, карою. Деякі сьміяли ся з того, а син війта навіть „на злість" пішов до корчми напивати ся і там посьміхав ся з тих, що оголосили бойкот. Та не довго сьміяв ся, бо коли з корчми вернув до дому, хата вже була обдерта. Як він се побачив, зачав дуже всїх кляти і чіпав ся кождого, хто йшов дорогою. На другий день були жандарми в селї і шукали виновників, але не найшли. Бойкот ведеть ся далї щасливо. Хлопи оминають корчму.

ЦЇНИ ФАРМАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ В ЕДМОНТОНІ
Дня 11. Цьвітня:

ПАША:	
Сїно домашне тон	$ 9—12
Сїно солодке	$ 12—14
Тимотка	$ 18—20
ЯРИНА:	
Картофля бушель	75 ц
Бураки фунт	3 ц
Цебуля	6 ц
Капуста	6 ц
ЗБІЖЕ:	
ПШЕНИЦЯ Нр. 1.	75 ц
ПШЕНИЦЯ Нр. 2.	[illegible]
ПШЕНИЦЯ Нр. 3.	68 ц
ОВЕС	35 ц
ЯЧМІНЬ	42 ц
ЖИВИЙ ТОВАР:	
СВИНІ 150—200 фунтів	6¾ ц
СВИНІ старші	5 — 5½ ц
ВОЛИ cuті над 1200ф	4½—5 ц
ВОЛИ 1000—1200 ф.	4 ц
ТЕЛИЦІ cuті над 1050	4—5
ТЕЛИЦІ 900—1050 ф.	3½—4
КОРОВИ cuті 1100 ф.	4—4½
КОРОВИ пів cuті	2½—3
ТЕЛЯТА 125—200ф.	4½—5 ц
ТЕЛЯТА 200—300 ф.	3½—4
ПАВІЛ, ДРІБ, МЯСО	
МАСЛО домашне фунт	15 ц
МАСЛО молочарняне	30 ц
ЯЙЦЯ сьвіжі дозен	25 ц
ЯЙЦЯ скринкові	18 ц
КУРИ справлені	20—25 ц
ІНДИКИ	28 ц
ГУСИ	25 ц
ВОЛОВИНА перід	7 — 8½ ц
ВОЛОВИНА зад	9 — 11 ц
ТЕЛЯТИНА	11 ц
ВЕПРОВИНА	11½ ц
БАРАНИНА	11 ц

Вовки зїли цїле весїлє.

Підчас минувшої острої зими наробили зголодніли вовки в Російскім Сибірі богато шкоди і пожерли богато людських жертв.

І так між иньшим напала зголодніла юрба вовків на весїльну дружину зложену зі 100 осіб, яка їхала з села Останін до Тамжинду на 23 санях.

Вовків було цїлі тисячі а весїльна дружина не мала чим боронити ся.

Кільканайцять верств від села розіграла ся страшна сцена. Зголодніли бестії порозривали в мить людий і коний, погинули мущини, жінки і малі діти. Ледви двом мущинам удало ся уратувати а і вони з перестраху побожеволіли, так, що мусять тепер лічити ся в шпиталі для божевільних.

Средством зарадчим для робітників не є тілько змагане до підвисшеня зарібної плати, але змагане, щоби робітник діставав в цілости витвір своєї праці.

Социялістичний Провідник.

Домініяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партиї Канади.
Адрес секретара: D. G. McKenzie, Box 1688, Vancouver, B C

Організацийний Комітет Канад. Соц. Демократи Адрес секретара: R A Rigg, 497, Carlaw Ave. Winnipeg, Man

Центральний Заряд Федерациї У. С. Д. в Канаді. Адрес секретара Федерациї Р. Кремара і фінансового секр. П. Сенюка 443, Kinistino Ave. Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Вінніпеґу. Адрес секр. фін. Гр. Шивида 716 Magnus Ave. Winnipeg, Man.

Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Дудар. Box 902, Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Ванкувер. Адрес фін. секр. Г. Богонос Box 482 Vancouver, B C

Відділ Ф. У. С. Д. в Госмер. Адрес секр. А. Костинюк Box 425 Hosmer, B. C.

Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. М. С. Фербей, Hillcrest Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. М Фербей Box 850, Nanaimo, B. C.

Відділ Ф. У. С. Д. в Лілл Адрес секр. фін. Н. Пантелюк, Box 44, Lille, Alta.

Відділ. Ф. У. С. Д. в Ланук адрес: П. Тересьо Lanuke, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Ледбрідж Адрес секр. Д. Вировстек Box 552. Lethbridge Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес Box 79. Coleman Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. С. Грицін Cardiff, Alta.

Відділ Ф. У. С. в Східнім Селкірк Адрес секр. фін. О. Вировуб East Selkirk, Man

Відділ Ф. У. С. Д. Блеймор Адрес секр. фін. М. Ілюк Blairmore, Alta

Від. Ф. У. С. Д. в Кенмор Адр. Box 274. Canmore. Alta

Еміграцийний рух. Що дня приїздять до Канади нові поселенці, Англійці, Французи, Шкоти, Німці і то не сотками а тисячами, лиш про наших еміґрантів нічого не чути!

Поселенці других народів забирають послідні вільні ще землі в Канаді, а наші ідуть прочищувати їм дороги копаючи дічі, будуючи треки, бо на фарму мовляв я не дурний їти!

Ой батеньки, будете ви ще на світ „мудрий" розум плекати!

Але буде за пізно!

О Виборче право жінки. Социял-Демократия в Німеччині скликає під сю пору масові мітінґи в кождім місті, в цїли попертя жіноцтва в борбі о виборче право. Між иньшими відбув ся величенний масовий мітінґ в Берліні без жадного заколоту.

Се перший раз німецка Социял-демократия офіцияльно занялась жіночим питанем.

ОДИНОКА
РУСКА ТОРГОВЛЯ
МІШАНИХ ТОВАРІВ
М. КУЦІНСЬКОГО
532 Kinistino Ave.
EDMONTON
ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

ЧИТАЙТЕ
СОЦИЯЛІСТИЧНІ
ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ
орґан української социял-демократиї
В Галичині
Виходить що тижня.
Передплата 2 дол. на рік
Адреса: Земля і Воля
ул. Собіского ч. 8
Lemberg, Austria

РОБОЧИЙ НАРОД
орґан укр. соц. демокр. в Канаді і Злучених Державах.
Виходить 3 рази в місяць
Передплата $ 1.50 на рік
Адреса: Robotchyj Narod
P.O.Box 3542. St. B.
WINNIPEG, MAN.

WESTERN CLARION
Виходить що тижня.
Предплата $ 1 річно.
Адрес: Western Clarion
165 Hastings St Vancouver B. C.

По конскрипциї. Після послідного спису людности, дня 31 грудня 1910 р. було в Галичині 7 мілїонів 965 тисяч 404 людий. За послідних 10 років зросло населене Галичини о 649 тисяч 465 осіб. Обчисленя щодо народности ще нема.

ДРУКАРНЯ „НОВОЇ ГРОМАДИ"
Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в українській, польскій, анґлійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини гонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі поручені єї роботи точно, скоро і по уміркованих цінах.
Адрес: NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE.
EDMONTON, ALTA PHONE 4613

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕНЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ

ПОЗИР! ПОЗИР!
Поручаю ласкавій увазі нашої публики свою знаменнту торговлю мішаних товарів.
У мене можна дістати смачні і тані обіди.
Для приїздших вигідний і спокійний нічліг!
Хто хоче купити або продати корнстно землю або лоти, служу добром радою даю совістні інформациї Не забудьте при нагоді скористати!
W. FERBY
134 KINISTNO
EDMONTON ALBERTA

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ
На фарми і мійскі реальности
BOYLE PARLEE CO
АДВОКАТИ НОТАРІ
Gariepy Block
EDMONTON ALTA
Phone 1135

У всіх справах орґанізаций них - наложить удаватись на адресу Секретаря Федерациї; R. KREMAR. Kinistino Ave 443, Edmonton Alta.

ШИРІТЬ
НОВУ
ГРОМАДУ!
ПЕРЕДАВАЙТЕ
єї З РУК ДО РУК ВІДХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІДВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

EDMONTON EDMONTON
EDMONTON!
ALBERTA REAL ESTATE CO
ОДИНОКА
Руска Канцелярия
ПРОДАЄМО ШІФКАРТИ НА ВСІ ЛІНИЇ

АСЕКУРУЄМО ВІД ОГНЮ І НА ЖИТЄ
Позичаємо гроші на фарми і доми в місті на 8 % процент.
Подаємо всякі поради правні. Говоримо по Руски! Хто має на продаж лоти доми або фарми, просимо принести нам докладний опис, подати ціну і услівя сплати. Ручимо за скоре, точне і совісне полагодже побірених нам справ.
G. Krikewsky & P. Rudyk.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
ALBERTA REAL ESTATE CO.
EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 536

Фарма на продаж!
Товнііп 56. Ренч 17, Секция 32 - східно пол. квотер, за готівку продам за $1000 на виплат $1200, в того 800, cash, а 400, до року на 8 процент На фармі дім в двома комнатами, дві стайні, курник, і студня.
До желізниці 12 миль. Стация Chipman, 25 акрів зорано, Більше як пів обгороджено. фарма рівна як стіл, Земля найліпша в Альберті. Пишіть, Нова Громада 443 Kinistino ave Edmonton Alta

Роботи!
Як хочете доброї роботи і доброї плати, то звертайтесь до Capital Employment Office 894 Перша улиця Едмонтон.

SHORT, CROSS, BIGGAR & COWAN,
Вн. П. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Крос; О. М. Біґґар; Гектор Кован адвокати, солїцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку Merchant Bank.
Виробляють грошеві позички.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127. Jasper ave, Phone 1250 Edmonton W.O.Viggar, manager

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton
Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим іньше бюро в місті.

Карло Маркс.

(Конець)

Так пише Енгельс в своїм біографічнім нарисі про Маркса. Слово „клясова борба" уживає він ту в найширшім значіню, іменно в значіню борби о інтереси, виплаваючої з сучасних условин продукциї.

Що такі борби приймають в суспільности номадів, (що живе з випасу худоби) иньшу форму як в суспільности що живе з польованя, а в рільничій суспільности иньшу форму як в суспільности промисловій, се без дальшого доказуваня є кождому зівсім ясне так як факт, що Німецкої держави не могла засновати суспільність Дагомейских Шерів. Німецка держав дає знаменниту ілюстрацію правдивости материялістичного розуміня історії.

Німецка буржуазия, що з одушевленем приняла думку про велику німецку імперию і до нинішнього дня бачить вершок державної мудрости в желізній політиці Бісмарка, еще пятьдесять літ тому назад була ліберальною, демократичною, ненавиділа мілітаризму, висьмівала поліцийний спосіб правліня, одним словом поборювала все, на що нині дивить ся з подивом, або що най менше уважає се за конечне.

Що значить ся нагла зміна? — Значить, що німецка буржуазия стала вже капіталістичною.

Як довго переважала мала промислова продукция, так довго буржуазия зістаючи під обухом февдально-бюрократичного уряду бачила інтерес в поборюваню адміністрациї і в борбі о політичну власть.

А відколи буржуазия стала капіталістичною то значить відколи зачала переважати велика продукция, а до того по одній стороні клясовий антаґонізм дійшовши до вершка застоїни пролетарият до клясової борби під прапором социялізму, а по другій стороні мала продукция упала не могучи видержати конкуренциї з великою, від тоди демократична німецка буржуазия стала одушевлятись політикою Бісмарка і помагати єму в будові великої імпериї. А все то було наслідком переміни льокальної малої продукциї на велику капіталістичну продукцию.

А знов ся переміна, так само як всі давнійші поступи індустриї, культури і політичного житя, була природним наслідком стремліня лежачого вже в людскій природі, щоби щораз уліпшати условини істнованя. А уліпшене житя є наслідком уліпшених знарядів праці, що знов побільшує продуктивність людскої праці.

Отже людска цивілізация є ділом і продуктом знарядів праці.

І се є правдою, що „історія людий є історею їх знарядів" — є історією знарядів праці і форм продукциї завиcимих від тих знарядів.

Вільгельм Лібкнехт.

Birmingham, Ala, 8 цьвітня.

Доносят, що підчас експльозиї в Майні в Littlon, положеній 30 миль від Birmingham, згинуло 200 державних вязнів, котрі в тій майні робили за майнерів.

Експльозия наступила о 6 ій годині рано. Вирятувало ся всего 20 вязнів прочі згинули страшною смертию.

Беруть гомстади!

Вчера від 9 до 2-ої години забрано в Едмонтоньскім земельнім уряді поверх 50 гомстадів. Такого попиту на гомстади як сего року не було ще ніколи.

НОВА ГРОМАДА
NEW SOCIETY
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

ПЕРЕДПЛАТА
виносить для Канади і Злучених Держав:
На цілий рік 2 долари.
На пів року: 1 долар.
Для Европи:
В Австриї: 10 корон.
В Росиї: 5 рублів.
В Німеччині: 10 марок.
ПИШІТЬ НА АДРЕС:
Nowa Hromada
EDMONTON ALTA.
KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА Центральний орган Федерациї українськоі Социял-демократиї виходить що тижня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.
Редактор Роман Кремар.
Адрес:
NOWA HROMADA
EDMONTON ALTA
KINISTINO AVE. 443
SUBSCRIPTION: $ 2 PER YEAR
Phone 4613

РІК I. Ч. 11. 28. ЦЬВІТНЯ, 1911 EDMONTON APRIL 28, 1911 VOL. I. No. 11

ПЕРШИЙ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЧНИЙ ПОСОЛ У БУКОВИНЬСКІМ СОЙМІ.

В неділю, дня 2 цьвітня с. р. при соймових виборах на Буковині вибрано з загальної україньскої курії з міст Черніві-Кіцмань-Сторожинець-Серет-Вижниця-Радівці-Сучава україньского социял-демократа, тов. Миколу Гаврищука, вадучителя з Каменки. Наша партия відпесла мимо страшних швінделів, корупциї і деморалізациї, якими воювали наші україньскі национал-демократи з від стягу Васильнька, величезну перемогу. 1757 голосів дістав тов. Гаврищук, коли противник, поставлений Васильком, будівничий підприємець Фльорчук, зміг видурити тільки 1376 голосів.

Другий наш кандидат, тов. Т. Корейчук перепав, але коли зважимо те, що ми через недостачу сил аґітацийних, ужитих на міський округ, полишили аґітацию на самого тільки тов. Корейчука, який з социялістичними брошурами в торбі пішки йшов село від села, та що за кандидатом укр. нац. дем. партиї, п. Семакою, аґітували й двірники, провінатори а навіть жандарми, то при тих страшних практиках виборчих 2062 голосів, які дістав тов. Корейчук, треба вважати теж не абя яким прибутком.

Поважне число голосів та один соймовий мандат, як також і засіяне скрізь зерно социялістичної думки, отсе те, що дали на раз тим У. С. Д. П. останні соймові буковиньскі вибори.

Социялістичні кандидати румуньский і німецкий і польский перепали супроти страшних швінделів та перекупства зі сторони буржуазних партий, хоч число голосів, яко впало на социялістичних кандидатів, було теж дуже поважне.

Загалом при соймових виборах 2 цьвітня здобула социялдемократия на Буковині сверх 10 тисяч голосів і один мандат.

ОБВИНЯЮ!

1. Обвиняю П. Крата al. Терпенко о се, що безправно підшиває ся під російского революционера і социяліста, якого російский уряд два рази на смерть судив за революцийну діяльність і твердзу і обовязую ся доказати, що він ним нікол не був і що всі єго оповіданя за его мнимі геройства є звичайною брехнею.

2. Обвиняю П. Крата al. Терпенко о свідоме ведене провокаторскої роботи, о входжене в тайні зносини з ворогами україньского руху в загалі а социялістичною специяльне, як також о входжене в зносини з иншими російскими шпіонами.

3. Обвиняю П. Крата al. Терпенко о безправно підшиває ся під українського студента університету яким ніколи не був і о кинене калюмнії на україньске студенство через оповідане будьтоби звісна голодівка була устроєна за его порадою при помочи похованої живности по сінниках і. т. п.

4. Жадаю від П. Крата al. Терпенко, щоби тепер, коли вже має канадійскі горожаньскі напери і не має причини побоювати ся видачі до Росиї, публично в протягу місяця пояснив: а) Де, коли і ЗА ЩО судив єго російский „цар" два рази на смерть, як се він публично перед трема сотками народу заявив в Едмонтові підчас побуту Січиньскої.

б). Як він пояснить сей факт, що Росия відкрила в Вінніпеґу і захалела видачі звичайного гиба божого Федеренка як лиш вказав ся, а зівсім не інтересувалась таким страшним революционером як Крат, що, як він сам оповідає, палив в Росиї двори, мордував дідичів а їх жінок і доньок казав тримати за ноги . . ., потроїв цілу роту салдатів затроєними пирогами, знищив цілий регимент за помочию своєї сестри красуні і прочая і прочая, іньше піcть мела, а то тим більше, що єго побут в Канаді не був для нікого тайною, а противно знали о нім всі шпіцлі, у котрих він навіть перемешкував.

в.) На якій підставі і в якій цілї твердить П. Крат al. Терпенко в однім з минувших чисел Робочого Народа, що австрийский уряд звернув заложену за него кавцию, тзатого, що налягав ся єго приїзду до Австриї?

Роман Кремар.

Купуйте Конституциї Федерациї!

Обовязком кождого товариша ознакомитесь в конституциями орґанізациї до котрої належить!

Конституциї продають ся по 25 ц. за примірник. Гроші на конституциї належить посилати на руки фінансового секретаря т. Йосифа Сенюка 443. Kinistino ave. Edmonton Alta.

Вільгельм Лібкнехт.

ЗІ СПОМИНІВ ПРО МАРКСА.

В який спосіб познакомив ся я з Марксом, я писав о сім перший раз в Фукcовім „Volksfeuilleton" в малім нарисі „Прикро чвертьгодьни" Там я писав між иньшим:

Моя приязнь з двома найстаршими доньками Маркса, з котрих одна мала тоді 6, а друга 7 літ, почалась кілька днів після мого приїзду до Льондону з Швайцариї, коли мене перевезено насильно через Францию з тюрми вільної Швайцариї. Я стрінув родину Маркса на однїй літній прогульці уряджені. Робітничим просьвітним товариством в околиці Льондону. Не пригадую собі докладно, чи се було в Ґріні чи в Гемптон корт. „Батько Маркс", котрого я тоді побачив по раз перший, віддав мене відразу строгому іспитови, вдивляв ся просто в мої очі і оглядав мою голову. На се привичаїв гже був мене мій приятель Ґустав Струве, котрий сумлінне уперто про мою „моральну вартість", рабця на мені в валюбки свої френольоґічні студиї. В кождім разі я щасливо перейшов через сю еґзамінацию, видержуючи погляд сеї львиної голови з чорним як вугіль волосем. Ся еґзамінация перейшла поволи в живу і веселу розмову і незадовго ми на добре жартували, особливо веселом жартам самого Маркса не було кінця. Тоді я вже познакомив ся з п. Маркс і з Ленхен, котра від молодих літ помагала їм в домашнім господарстві. Від того дня я почав бувати у Маркса в дома.

Жінка Маркса мала на мій розвій не меньше вплиay чим він сам. Моя мати умерла була, коли я був трилітною дитиною. Виростаючи без матеріньскої опіки я зробив ся трохи за шорсткий, а не був привичаєний до поважного поводженя ся з жінками. А ту я найшов першу, образовану і духово високо розвинену жінку, котра як сестра або мати заняла ся мною, опущеним вигнанцем, кинeним судьбою на непривітні береги Тамізи. І мушу сказати, що власне се перебуванє серед родини Маркса охоронило мене від гіркої долі вигнанця.

Першу довгу розмову з Марксом мав я день по згаданій стрічи підчас прогульки. На прогульці не було відповідної нагоди до достаточної зміни думок і Маркс запросив мене на слідуючий день до робітничого клюбу, де я мав також стрінути ся з Енґельсом. Я прийшов трохи скорше перед означеним часом. Маркса еще не було і я знайшовши кількох давних знакомих почав з ними розмовляти, коли надійшов Маркс і поздоровивши мене мене дуже сердечно, попросив на долину до приватної комнати, де був вже Енґельс, і де ми могли свобіднїйше поговорити.

З початку вела ся дальша „еґзамінация" але поволи перенеслась наша розмова на ширше поле. Почалисьмо говорити про науки природничі і Маркс сердечно висьмівав побідну реакцию в Европі, котра увиділа собі, що дочиста здавила революцию, зівсім не підозріваючи, що науки природничі приготовляють нову революцию. Що парова машина, що зреволюционізувала сьвіт в послїднім столітю, починає уступати новому суперникови, електричному моторови, котрий є не меньшим революционером.

Оповідаючи мені про найновійший електричний мотор, який був тоді виставлений на Regent str. сказав Маркс між иньшим: „Коли сей проблем (електричного мотора до гоненя желізниці) буде розвязаний, то наслідки сего будуть несбичайні. За економічною революцию мусить конечно слїдувати революция політична, яка є тільки вираженєм першої".

В такий самий спосіб як розмовляв Маркс про поступ науки і механіки, розмовляв також про свій погляд на сьвіт а особливо про так званий материялістичний погляд на історию і то так ясно і переконуючо, що мої всі сумніви, які я мав еще до того часу, уступили під впливом єго слів так, як топить ся сніг під впливом весняного сонця.

Того вечера я не лягав спати, ми сиділи і розмовляли через цілу ніч аж до сходу сонця.

(Дальше буде.)